

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНЕ ВИДАННЯ СТУДЕНТСЬКИХ РОБІТ

USSN 10326-0417

ПРОСТО ЕКОНОМІКА

Про економіку й фінанси
простими словами

№ 3(3) 2018

Фінанси у казках

*Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет економічних наук*

Засновано у 2018 році.

Засновник - кафедра фінансів і кредиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Редакційна колегія

- Євчук Л. А.* *головний редактор журналу «Простоекономіка», доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів і кредиту.*
- Черненко К. П.* *заступник головного редактора журналу «Простоекономіка», кандидат економічних наук, доцент, в.о.завідувача кафедри фінансів і кредиту.*
- Конєва Т. А.* *редактор журналу «Простоекономіка», кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту.*
- Філімонова О. Б.* *редактор журналу «Простоекономіка», кандидат економічних наук, в.о.декана факультету економічних наук.*
- Васильєв А. А.* *редактор журналу «Простоекономіка», кандидат економічних наук, доцент б.в.з. кафедри фінансів і кредиту.*
- Лушко С. М.* *редактор журналу «Простоекономіка», викладач кафедри фінансів і кредиту.*

У журналі збережено авторське подання стилю і змісту публікації.

Текст всіх публікацій є авторським правом їх авторів. Використання матеріалів журналу дозволяється лише з зазначенням походження публікації.

USSN 10326-0417

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

54003, м. Миколаїв,
вул. 68 Десантників, 10
тел. (0512) 76 55 97, (067) 755 53 65
E-mail: yevchuk.lyudmyla@gmail.com

ВСТУПНЕ СЛОВО ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Шановні читачі!

Фінансова наука, з однієї сторони, дуже проста. Що ж там роздумувати? Отримав гроші і витратив на те, що тобі потрібно. З іншої сторони, є досить складною. Адже гроші витратити можна по-різному і у кожному варіанті результат буде дуже різним.

Задоволеність власника грошей отриманим результатом їх використання залежить від того наскільки він дотримувався правил управління грошима та законів грошей. У поточному номері журналу ми торкнемось декількох правил управління грошима та основ функціонування валютного ринку.

З найкращими побажаннями успіхів в освоєнні засад економіки та фінансів,
Головний редактор журналу «Простоекономіка»,
доктор економічних наук, професор кафедри фінансів і кредиту,
Людмила Євчук

ЗМІСТ

ВАЛЮТНИЙ РИНОК

<i>Юлія Іонова</i>	5
Петрик та валюта	6
<i>Кирило Сачава</i>	8
Валютна галактика	8
<i>Ганна Семененко</i>	10
Як до Фінансландії іноземці приїхали	10
<i>Антоніна Герасимова</i>	12
Пригоди Жабки-мандрівниці	12
<i>Алваджи Ирэна</i>	13
Алиса в стране валют	13
<i>Юлія Василевська</i>	16
Подорож Аліси по країні Валютії	16
<i>Ольга Бочкарьова</i>	19
Новогодние подарки и валютный рынок	19

УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТОМ

<i>Микита Борейко</i>	21
Лисова хитрість	22
<i>Марина Гончаренко</i>	23
Три порося	23
<i>Юлія Сушкова</i>	25
Заяча наука	25
<i>Юлія Василевська</i>	28
Як Лунтік планував свій бюджет	28
<i>Олена Тарановська</i>	30
Як Ванюшка пізнавав фінансову грамоту	30

КРЕДИТНІ ІСТОРІЇ

<i>Вадим Колбудський</i>	32
Колобок у пошуках кредиту	33
<i>Юлія Сушкова</i>	35
Кредитні переживання	35
<i>Дмитро Путятін</i>	37
Щастиландія	37
<i>Дмитро Джигалюк</i>	39
Бестія з кривовухових боліт	39

ВАЛЮТНИЙ РИНОК

Юлія Іонова

*Студентка 4-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

ПЕТРИК ТА ВАЛЮТА

Якось одного дня Петрик прийшов додому зі школи і заглянув до татової кімнати. Тато рахував якісь папірці. Вони буцім-то і схожі на гроші, але ж Петрик знав точно як виглядає гривня і не зрозумів, що ж таке дивне його тато рахує.

- Тато, що то в тебе, іграшкові гроші з «Монополії»?
- Ой, Петрику, як ти мене налякав. Ні, це справжні гроші – Євро.
- Але ж вони не схожі на ті, якими ми в магазині розраховуємось.
- Так, бо це не наша національна валюта.
- Валюта? Що це?
- Зараз я тобі все розповім спочатку. Слухай уважно.

В далекому королівстві Обмінія було великих 150 сімей. Кожна з них мала свої гроші зі своїми унікальними зображеннями на них, та які мали різну цінність. Королівські сім'ї ніяк не могли домовитись про єдині гроші, бо кожен хотів мати свої власні та неповторні. Тому якщо сім'я бажає купити валюту у іншої, вона повинна піти в спеціальне місце, щоб обміняти. Так, валюта – саме так називаються ці гроші, якими володіє кожна родина в королівстві. А місце, де продається валюта називається валютним ринком, бо так як і на звичайному ринку там продається товар, а саме – гроші. А ще там є і ціна на цей товар. Бо одна валюта може бути дорожче іншої, чи, навпаки, дешевше. Тому, наприклад, за одну валюту сім'ї Тугрикових можна купити 4 знаки сім'ї Дирхамових.

- Навіщо ж купувати ту валюту взагалі, якщо є своя? – запитав Петрик.
- Але ж якщо одна королівська родина бажає купити у іншої якийсь товар, річ, будь-що, що вона не може виготовляти чи не має можливості, то вона забажає купити це у іншої сім'ї. А як же купити, якщо гроші різні. Так! потрібно обмінювати, а тобто купувати валюту.

-Де ж її купити, адже ринок такий великий, то, мабуть, і ціни на ньому різні. Мама говорить, що на ринку потрібно знати місця, а не купувати перше, що побачиш, – зауважив Петрик.

-Так, Петрику, ти повністю правий, на цьому так званому валютному ринку є багато місць, де можна придбати валюту. Наприклад, банк, він надає багато різних послуг, серед них і продаж – купівля валюти.

-Тю, а навіщо це банку, адже він не буде нічого купувати за ці кошти у сімей королівства. Не розумію!

- Петрику, банк купує дешевше, за нижчу ціну, а продає за вищу. І від цього отримує

немало коштів. Так само роблять і обмінники – місця, де надають послуги обміну грошей. А як багато людей цим займаються: знаходять валюти які можуть в майбутньому дорожчати, купують їх, а потім продають за вищу ціну. Існують цілі біржі, тобто, місця де люди можуть заробити цим на життя, купуючи та продаючи валюти.

- А чому це вони можуть дорожчати чи дешевшати. Чому вони мають різну ціну?

- Якщо є якийсь товар і всі люди хочуть його купити, що буде робити людина, яка володіє цим товаром? Вона підвищить на нього ціну, адже бачить, що даний товар бажають купувати. А якщо товар ніхто не хоче купувати, то що робити, як гадаєш, Петрику?

- Напевно, продавати дешевше.

- Ти дуже розумний хлопчик.

- Зачекай, тато, а навіщо тобі ця, як її там, валюта, яку ти рахуєш?

- Тому що, одна валюта може знецінюватись, тобто дешевшати і за неї не можна вже купити ту кількість товарів, як можна було купити раніше. Тому люди можуть зберігати гроші в іншій валюті, яка не дешевшає, а може навіть і дорожчати.

- А хто ж головний на цьому ринку? Чи такого немає? Просто на нашому місцевому продуктовому ринку є директор - мамина подруга.

- Ти дійсно правий, його контролюють. У кожної королівської сім'ї, ну ти можливо вже зрозумів, що я мав на увазі у кожної країни, є головний банк, який намагається тримати ціну на валюту максимально незмінною.

- А навіщо це йому потрібно?

- Коливання валюти, тобто підвищення і пониження ціни на неї, можуть викликати халепу в країні. Ось уяви ціну на твої улюблені цукерки підвищать до ціни маминої шуби.

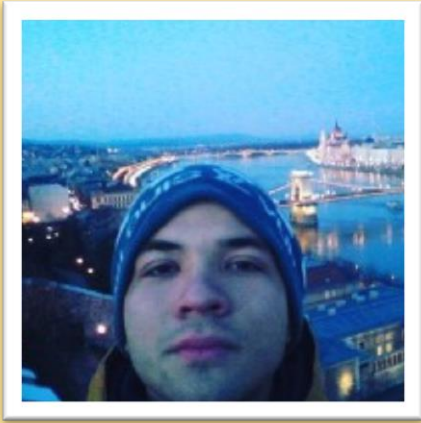
- Та це ж катастрофа буде.

-Я надіюсь, я відповів на всі твої запитання. Деякі речі ще з роками зрозумієш.

-Звісно зрозумів, все просто: купив, продав, заробив гроші.

-Ось який ти висновок з цього всього зробив? Ой, Петрику!

Кирило Сачава

*Студент 4-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

ВАЛЮТНА ГАЛАКТИКА

Десь, в окремій галактиці, живуть не звичні для нас звірі, не ті, яких ми звикли бачити в зоопарках, або по телевізору. У них є свої правила поведінки, свої авторитети, кумири. Особливість цих звірів полягає в тому, що вони надзвичайно розумні, мають свою мову, здійснюють процеси, що пов'язані з обміном одних грошей на інші. У цих звірів є головні і ті, що підкорюються, своя система відносин і називають їх «валютники». Як для звичайних істот необхідним є повітря, так само для валютників життєво важливим є ціна грошей і можливість їх перепродати своїм співмешканцям в галактиці.

У кожній країні є свій цар, а у валютній галактиці є імператор. Він вирішує всі проблеми, що виникають, диктує свої правила життя. За зовнішнім виглядом валютний імператор схожий на лева, проте грива в нього росте у вигляді долара або євро. Ця умова є обов'язковою, інші валютники не можуть стати імператорами, не маючи гриви.

У валютній галактиці існують окремі царства, відбір на посаду царя менш жорсткий і проходить серед істот, схожих на кенгуру. Проте замість звичної для нас сумки на животі, у царів розташовані емблеми грошової одиниці, за яку в їх царстві можна купити будь-який товар або послугу. Наприклад, у царстві валютних мавп, на животі царя розташований банан. В своєму царстві вони можуть обмінювати бананіуси на дерево, окуляри або будь-який інший товар, але якщо одна з валютних мавп схильна подорожувати до інших царств (царства валютних бегемотів, царства валютних китів тощо), то вона має звернутись до заступників свого царя і попросити в них поміняти бананіуси на планктоніуси, щоб в царстві китів можна було повноцінно існувати протягом необхідного періоду часу. Всі грошові одиниці окремих царств можна обміняти на загальновизнану серед валютників грошову одиницю – звіринець. Завдяки імператору, звіринець можна обміняти на будь-що в кожному царстві.

Повернемось до царства мавп і пояснимо на його прикладі принцип функціонування аналогічних царств. Цар вирішує скільки бананіусів буде коштувати один звіринець, його ціна залежатиме від того наскільки активно мавпи обмінюються між собою грошима і як активно шукають банани. Після того, як цар зафіксує ціну (курс) бананіуса, до нього приходять мавпи-хитрюги – окремий підрозділ в царстві. Вони купують бананіуси за ціною царя і потім ідуть до своїх магазинів, щоб продати звичайним валютним мавпам бананіуси за більшу кількість звіринців. За таким принципом влаштоване кожне окремо взяте царство в галактиці і змінити систему не під силу навіть валютному медведю, він вимушений підкоритись і купувати лососів за звіринці, інакше він їх просто не отримає.

Звичні для нас звірі позбавлені права прилітати до валютного царства, а тим більш до валютної галактики, для таких подорожей їм необхідний дозвіл царя або імператора.

Ось так і живуть спокійно наші герої, поки не нависне над їх галактикою загроза у вигляді метеориту з назвою економічна криза.

Ганна Семененко

*Студентка 4-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

ЯК ДО ФІНАНСЛЯНДІЇ ІНОЗЕМЦІ ПРИЇХАЛИ

Стояв погожий літній день, всі в Фінансляндії готувалися до літнього карнавалу, прикрашали вулиці, прибирали, всі бігали в турботах. Та ось в порт прибув надзвичайно гарний корабель, такого в країні ще не бачили. На берег зійшли Алладін та принцеса Жасмін і зустрічав їх наш давній друг Кіт у чоботях. Він один з небагатьох, хто розумів іноземну мову. Барон Мюнхгаузен відпочивав на Кіпрі, тому честь супроводжувати дорогих гостей випала Коту.

- Вітаю, любі гості! З чим ви до нас завітали? В бізнес-справах, чи так - відпочити?

- Добрий день. Та у нас виникли проблеми з кораблем і поки капітан їх вирішує, хочемо вашу країну подивитися, сувенірів придбати, Ви нам допоможете, пане?

- Звичайно. Все в найкращих традиціях зробимо! Може ви спочатку бажаєте перекусити з дороги? Тут неподалік є чудовий ресторанчик, там готують надзвичайно смачні пироги.

- Було б чудово, ведіть.

Вирушили наші друзі на обід, стіл ломився від різних страв та напоїв. Наші гості можуть собі це дозволити, вони прибули з багатой країни.

- Любий мій, мовила Жасмін, я вже перекусила, ходімо погуляємо містом.

- Як забажаєш, зараз я розрахуюся і підемо. Офіціант, ось, тримайте. Цього має вистачити.

І дав офіціанту дивну зелену купюру з цифрою 1000. Той уважно її роздивлявся, крутив у різні боки і не міг зрозуміти що ж це таке йому дали.

- Пане, я не розумію що це таке. Я не можу прийняти цей папірець. Розрахуйтеся будь-ласка грошиками.

- От ти дивний, це ж валюта, мовив Кіт у чоботях, не знаєш що це?

- Ні, а що це? Запитав офіціант.

- Валюта – це гроші, якими користуються жителі будь-якої країни. Адже в кожній країні свої гроші, своя валюта, – став пояснювати Кіт.

- Ви про долари чули?

- Звичайно, по телевізору постійно кажуть долар зріс, долар впав, навіть бабця моя про нього чула. Але що ж мені з цим доларом робити, я ж на нього нічого купити не зможу?

- А ти їх в банк віднеси, обміняєш на нашу валюту, тобто, на грошики. Тільки отримаєш грошків більше ніж тобі доларів дали, бо їх валюта дорожча за нашу.

- Ой, як чудово, але чи можу я вас попросити піти обміняти долари на грошки, бо в мене зовсім не має часу. Як іду з роботи, то банк вже давно закривається.

- Добре друже, я обмінюю. Нам все одно з любими гостями в центр міста зараз йти, а там банк Беладонни як раз.

Вирушили наші гості по місту гуляти, краєвидами милуватися і заодно прохання виконати.

- Добрий день пані Беладонна, нам потрібно долари помінати, мовив Кіт у чоботях.

- Будь ласка, сідайте. Зараз все зробимо. Так, курс обміну на сьогодні 27,25. Тобто за один ваш долар ви отримаєте 27,25 грошків.

- Зрозуміло. Нам необхідно помінати 1000 доларів.

- Стривайте, стривайте, заперечив Алладін, обмінюємо одразу 6000 доларів. Я знаю свою жінку, вона зараз сувенірів накупити захоче, по магазинам пройтися. Краще одразу обмінюю щоб не бігати до Вас.

- Як забажаєте, отже я повинна Вам 163500 грошків. Дайте будь ласка Ваші документи, я повинна перевірити ваші данні.

- Ой, любий, захвилювалася Жасмін, я забула свою сумочку з документами на кораблі.

- Не хвилюйтеся ви так, мовила Баладонна, давайте я вам обмінюю просто меншу суму. Якщо ви обмінюєте менше 150000 грошків, то документи не потрібні.

- Добре, давайте. Доведеться тобі, Жасмін, купити на одну сукню менше. Обмінюйте мені 5500 доларів.

- Ось, будь ласка, гарного Вам відпочинку в нашій країні.

- До-побачення

Пішли наші гості далі оглядати країну, накупили безліч сувенірів, нових суконь для Жасмін, нову лампу для Джина та щасливі вирушили на своєму кораблі далі.

Антоніна Герасимова

*Студентка 4-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

ПРИГОДИ ЖАБКИ-МАНДРІВНИЦІ

Одного разу жабка-мандрівниця сиділа в своєму болоті і сумувала.

- Нудно! – подумала вона і сказала вголос.

- Від чого ж тобі нудно? – поцікавилася її сусідка, яка сиділа поруч на сучку і насолоджувалася теплим дрібним дощиком.

- Я вже весь наш край об'їздила з качками і навіть по кілька разів. Хочеться чогось нового! – вигукнула жабка.

- Я чула, що ластівки збираються летіти за тридев'ять земель. Дізнайся, може вони і тебе з собою візьмуть.

І жаба зараз же відправилася до ластівок. Хоча вона думала, що ластівки не стануть її брати з собою, але все ж сподівалася на краще, адже їй так хотілося полетіти з ними.

- Пані ластівки! – наважилася сказати жабка, – Прошу вибачення за турботу. А що це за місце, куди ви летите?

- Ми летимо за тридев'ять земель. Там все по-іншому, не так як тут: Інші птахи, жаби, мошки, квіточки, води і навіть повітря інше. Але там так добре! – захоплено кричали ластівки.

- Візьміть мене з собою!

- Неможливо! – вигукнула одна ластівка. – Як ми тебе візьмемо? У тебе ж немає євриків. За що ти там жити будеш?

- А що це таке? – запитала жаба.

- Це валюта така, тобто гроші, за які можна купити щось в цій країні. Як у вас рублики, так і там єврики. В інших країнах є свої, інші валюти – долари, фунти, крони.

- Але що ж мені тепер робити? У мене є тільки пару сотень рубликів і жодного єврика. Де ж мені їх взяти? – засмутилася жабка.

- Звичайно ж, на валютному ринку. Це таке місце, де ти можеш поміняти грошки однієї країни на грошки іншої. Тільки в залежності від валюти, тобі дадуть або більше, або менше грошків в обмін на ті, які ти дала. Це називається курсом валют.

- А скільки рубликів мені треба взяти, щоб вистачило? – здивовано запитала жабка.

- Чим більше, тим краще! Адже щоб отримати один єврик, тобі треба віддати 70,81 рубликів, – відповіла ластівка.

- Ага, тоді по дорозі треба буде заскочити до моєї сусідки Квакуші і позичити у неї ще пару сотень рубликів. Ось як я чудово придумала. Ну що, летимо?! – радісно вигукнула жабка.

- Летимо, летимо! – закричали всі ластівки і, взявши міцний пруттик, за який наша жабка-мандрівниця причепилася, піднялися в повітря.

Алваджи Ирэна

*Студентка 4-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

АЛИСА В СТРАНЕ ВАЛЮТ

Девочка Алиса, главная героиня этой сказки, была простой порядочной гражданкой типичного коммунистического государства. В этом государстве жители пользовались только национальной валютой, чихпыриками, а купля-продажа иностранной валюты была строго запрещена и каралась по закону. Однажды в особенно знойный день Алиса, бездельничая в окрестностях своего колхоза, неожиданно обнаружила Кролика, что не удивительно само по себе. Но этот Кролик не только оказался говорящим (чему Алиса в эту минуту тоже несколько не удивилась), у него были карманные часы и, ко всему прочему, он куда-то очень спешил. Кролик стремительно прыгнул в нору и Алиса, сгорая от нетерпения, бросилась за ним. Там она долго падала в вертикальном тоннеле. Но, благополучно приземлившись, очутилась в пустом зале с одной единственной дверью, на которой весела табличка «Валютный рынок». Но дверь была настолько маленькой, что туда бы не поместилась даже ножка Алисы. Вдруг справа от двери возникло небольшое окно с вывеской «Пункт обмена валюты», а в окне сидела огромная голубая жаба в очках.

Здравствуйте, – сказала Алиса. А как пройти через ту дверь?

Надо предъявить валюту и обменять её на местную. У вас какая валюта? – спросила добродушная жаба.

Ээ... чихпырики, – замялась Алиса.

Что ж, давайте сколько есть.

Алиса достала из кармана несколько купюр с чихпыриками и протянула жабе, в обмен на что та отдала ей 10 шоколадных монет с выгравированным профилем какой-то королевы. Алиса поблагодарила жабу и вошла в дверь, которая к тому времени выросла до стандартных размеров. Местность, в которую попала Алиса, была живописной, вокруг было много необычных растений, пели птицы и ярко светило розоватое солнышко. Неожиданно на пути у Алисы встал довольно крупного размера упитанный серый кот с огромными глазами.

Приветствую! Меня зовут Чеширский кот и я проводник-брокер. Для чего прибыли к нам? Хотите приобрести немного валюты? А, может, продать? Или сыграть на бирже?

О, добрый день, – воскликнула Алиса. – Играть я люблю, а каковы правила?

На валютном рынке правила просты, – протянул Чеширский кот и, взяв Алису под руку, повёл её по тропинке по направлению к небольшому посёлку. – Вы, наверное, уже видели нашу королеву?

- Это та, которая на монетках?

- Да, она сидит в Центральном банке и регулирует валютные операции во всём нашем государстве. Она следит, за тем, чтоб не было резких скачков национальной

валюты, поддерживает нашу валюту и защищает. Её подданные – это директора коммерческих банков, очень неприятные личности, скажу я вам. О, а вот один из них!

Навстречу Алисе и Коту по тропинке медленно шёл довольно упитанный поросёнок в полосатых шортах и папкой бумаг под мышкой.

Приветствую вас, мистер Свин. А это наш новый участник валютного рынка, Алиса, она ещё мало что знает об особенностях нашей жизни, не хотите ли рассказать ей, чем вы занимаетесь?

Вообще-то я очень спешу, но так для вас выделю минутку. Коммерческие банки, директором одного из которых является ваш покорный слуга, – одни из основных участников валютного рынка. В банках держат счета другие участники рынка, через банк можно купить и продать нужную вам валюту по действующему обменному курсу.

- А что такое обменный курс? – удивлённо спросила Алиса.

- Это цена денежной единицы одной страны, выраженная в денежной единице другой страны. Например, какую валюту вы сегодня продали в нашем обменном пункте и сколько шоколадных монет за неё получили? - строго спросил Мистер Свин.

- Я отдала 2 купюры номиналом в 10 чихпыриков и получила 10 шоколадных монет, – ответила Алиса.

- Всё верно, – ответил мистер Свин, это потому что обменный курс чихпыриков к шоколадным монетам равен 2:1. Понятно?

- Да, кажется, – заинтересовано ответила Алиса.

- Ой, господа, мне пора бежать, увидимся позже! – воскликнул мистер Свин и проворно скрылся в густой лесной чащей за их спинами.

- А куда это мы пришли? – спросила Алиса у Кота, когда они остановились у большого зелёного дома с фиолетовыми оконными рамами.

Это международная валютная биржа, здесь можно купить и продать валюту без посредничества банков. Я здесь работаю, заходите.

Они зашли в просторное помещение, наполненное разномастным народом, где со всех сторон слышались странные слова «фьючерсы», «форварды», «опционы», «игра на понижение». Всех этих слов Алиса не знала, но Чеширский кот объяснил, что на бирже можно осуществлять валютные операции: покупать валюту по низкой цене, а потом перепродавать её по более высокой, и на этом зарабатывать. А сам Кот предоставляет брокерские услуги, то есть ищет тебе надёжного клиента, с которым можно договориться о взаимовыгодной купле-продаже. Он получает от этих сделок комиссию и живёт припеваючи: не шибко богато, но на хлеб с икрой хватает.

Выходили они из биржи полностью довольные: Алиса купила на свои шоколадные монеты три разные валюты: пакетик с мармеладом, сладкую вату и небольшую фарфоровую статуэтку коня, а Коту заплатила комиссию в виду половины шоколадной монеты. Когда они возвращались домой, Алиса вдруг спросила:

- А зачем вообще нужны разные валюты? Не проще ли пользоваться только одной?

- Мировая экономика – сложная штука, – ответил Кот, – но так как стран в мире очень много и каждая пользуется своей собственной валютой, важно налаживать международные связи и обмениваться валютой, чтоб быть способными покупать товары и услуги других стран, ведь это так интересно и полезно!

- Действительно интересно! – согласилась Алиса.

Затем они с Котом обнялись на прощание и пошли каждый своей дорогой: Кот – по тропе на холм, а Алиса – по направлению к той самой безразмерной двери. Домой

девочка вернулась с полным пониманием того, что разные валюты – это неплохо и пользоваться только одной – скучно и невыгодно.

Юлія Василевська

*Студентка 4-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

ПОДОРОЖ АЛІСИ ПО КРАЇНІ ВАЛЮТІЇ

Колись давно, майже півтораєста років тому, коли й прабабусі твоєї не було ще на світі, жила собі в Англії дівчинка на ім'я Аліса. Хоч Аліса й була дівчинкою безперечно чемною, добре вчилася в школі, слухняно завчала напам'ять десятки неймовірно нудних та повчальних віршиків із шкільної читанки, проте вона не вельми любила довго сидіти на одному місці. Її цікавило геть усе на світі і невситима її допитливість раз у раз брала гору над добрим вихованням.

Дівчинка була дуже довірливою та сміливою, тому, гуляючи біля річки і побачивши чудернацького кота, що почав розмовляти з нею, зовсім не злякалася. Кота звали Чарлі і вигляд мав він дуже поважний: носив окуляри і модний діловий піджак. На руці у нього був годинник, проте не звичайний, а магічний. Той, хто доторкнеться до нього, переноситься в часі або у просторі, і виходу з того знайти може лише справді добра та порядна людина. Кіт замурчав та запропонував Алісі купити у нього годинник. Справді, він був дуже гарний та блискучий, тому Аліса відразу погодилася і простягнула йому 5 рупій. Кіт дуже здивувався, адже він вперше бачив такі гроші, завжди йому пропонували ліри. Він запитав:

- Чи не маєш ти іншої валюти? В моїй країні приймають лише ліри.

- Валюта? Що це взагалі таке? – збентежилася Аліса. – Я маю лише ці гроші, мені їх мама дала на нове плаття, так що бери, це хороші гроші.

- Але що я з ними буду робити? Мені потрібні лише ліри!

Не пройшло й хвилини, як піднявся страшенний шум та Аліса разом з Котом піднялися над землею. Це Аліса почала розглядати годинника на котовій руці, випадково завела стрілки і почала діяти магія. Через секунду наші друзі опинилися в незвіданному місці, де царив величезний хаос. Спершу вони подумали, що потрапили у логово якогось страшного звіра, проте навколо них бігали одні кролі. Стало зрозуміло, що тут не є дуже небезпечно, адже кролі – дуже милі тваринки.

- Нам потрібно знайти когось і запитати де ми, де вихід?! Я починаю панікувати, в мене розвивається клаустрофобія! Пішли но звідси! – почав лаятися Кіт.

- Чарлі, то не клаустрофобія, спинись, зараз я знайду когось і ми дізнаємося куди ми потрапили.

- Ви у країні Валютії, вітаю вас! – сказав шалений кроль, якого, як виявилось, звали

Віктор.

- Що це таке?
- Тут діє валютний ринок, панує хаос, купа грошей і всі зайняті своїми справами.
- Аааа...валюта...то в мене є одні гроші - ліри, а в Аліси інші - рупії, і ми не змогли домовитися з цього приводу. Ось чому ми потрапили сюди.

- Так, ви не є дуже освідченими, я бачу, через це я тут і я вам допоможу. Ви потрапили у країну Валютію, країну, де зосереджено багато фінансових центрів, які займаються купівлею та продажем валюти. Зразу дам відповідь на питання, що таке валюта, бо я бачу вже ваші очі.

Валюта – то, унікальні гроші певної країни або місцевості. Ось, Кіт, ти де живеш?

- В Чудландії.
- А я в Четвертому королівстві.

- Ось, бачите, в одній країні за гроші вважають ліру, а в іншій – рупії. Якщо Аліса приїде до Кота у гості, то їй необхідно обміняти рупії на ліри, щоб жити в Чудландії, купляти собі їжу та сукні. І навпаки, Кіт у Четвертому королівстві повинен мати в кишені трохи рупій, аби спокійно жити там.

- Зрозуміло, проте хто буде обмінювати одні гроші на інші?

- Оберніться навкруги, жителі країни Валютії допоможуть вам в цьому. Ви зараз в магічній країні, тому всіх їх бачите разом, проте, насправді, вони є майже в кожному місті. Ось, гляньте, той кроль працює в банку. Банк – ось куди ви звертаєтеся, якщо хочете обміняти одну валюту на іншу. Банки є в кожному місті і знайти їх дуже просто. Проте, ціна кожної валюти різна. Наприклад, на сьогоднішній день 1 ліру можна обміняти на 2 рупії. Це називається курс. Він постійно змінюється, сьогодні так, а через рік 1 ліра може бути варта 3 рупії, хто знає.

- А хто знає? Чому саме 2?

- Це закони ринку – попиту і пропозиції. Якщо попит на валюту росте, то вона дорожчає. Проте, є ще дуже багато факторів, що впливають на курс, наприклад, економічна ситуація в вашій країні, або як багато її використовують. Основні учасники валютного ринку – це звичайні люди, населення, яке безпосередньо або купують або продають валюту. Банки продають за одним курсом, а купують за іншим. Різниця між цими сумами – є заробітком банку.

- Що ж банки роблять далі, де вони беруть гроші?

- Оо, тут я міг би розповісти про валютні біржі та брокерів. Але, мені здається, ви ще малі, щоб зрозуміти цю всю складну систему. Скажу одне, що біржа, то є місце на якому проводяться торги валюти. Давайте заглянемо, ви подивіться, яка то солідна організація. Тут регулюються ціни на валюту, дають прогнози на майбутнє. Біржа – посередник між банками, кредитними організаціями, інвестиційними компаніями та іншими фінансовими установами. Біржі є не в кожній країні, а лише в найбільш економічно розвинених і великих містах.

- А є той, хто слідкує за цими операціями? Як наприклад, місцевий поліцейський, що контролює порядок на вулицях?

- Так, регулює ці всі відносини Центральний банк. Він є в кожній країні. Ця установа може запобігати великим стрибкам курсу, які можуть призвести до кризи.

- Зрозуміло, ось чому в нас виникло таке непорозуміння з Котом. Якщо він в моїй країні, то має продавати свій годинник за рупії, а якщо б я приїхала в його країну, то я б купляла товар за ліри. А щоб обміняти одні гроші на інші я маю звернутися в банк. Це так

просто!

- Молодці! Ходімо тепер до банку, обміняємо гроші і ти купиш годинник.

Після того як Аліса придбала годинник, чари розвіялися, адже Кіт та дівчинка стали ще розумнішими за цю подорож. Країна Валютія – найбільша з усіх фінансових країн, і добре, що вони там не заблукали, а повернулися додому.

Ольга Бочкарьова

*Студентка 4-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

НОВОГОДНИЕ ПОДАРКИ И ВАЛЮТНЫЙ РЫНОК

Жил Дед Мороз со своею Снегурочкой на Северном полюсе, огромном ледяном острове, именуемом Арктикой. В этом царстве зимы никогда не было других времён года, дни здесь были самые короткие на Земле.

Дед Мороз ходил в голубой шубе, серебристой шапке и мягких валенках. Дед Мороз очень любил детей. Задолго до Нового года он начинал готовить подарки. Мальчишкам – самолётики, конструкторы, девочкам – куклы да наряды.

Итак.... Ничего не предвещало беды. Дед Мороз в очередной раз составил список продукции, нашел спонсоров, нанял высококвалифицированных специалистов. Одним словом, подготовился. Но случилось непредвиденное. Гривна начала с огромной скоростью падать, а доллар и евро расти.

В очередной раз, просматривая курс валют, Дед Мороз обнаружил, что доллар достиг 40 гривен. Старик обреченно вздохнул и схватившись за седую голову горько заплакал.

Услышав его рыдания, прибежала внучка Деда Мороза – Снегурочка.

- Что случилось, дедушка? – спросила она.

- Ничего, внученька, ничего, – выдавив улыбку, произнес Мороз.

- Ну да! Когда ничего не случается, так не рыдают. Выкладывай!

И Дед Мороз начал выкладывать, все как есть.

- Снегурочка! Я первый раз не знаю, что делать! Доллар продолжает расти, люди отказываются меня спонсировать, мне просто не на что делать подарки, нечем платить Снеговикам, мне тебя кормить нечем!

- Да уж, – протянула Снегурочка, – А ты связывался с Сантой, Пер Ноэлем, Николаусом?

- Связывался, внученька, связывался. Да вот только, кому я нужен? Из-за этих санкций все от меня отвернулись...

Дед Мороз вытер наворачивающиеся слезы.

- Ладно, дед, не расстраивайся. Чтоб исправить положение, нам нужно просто выгодно сыграть на валютном рынке, – ответила Снегурочка.

- Это что ещё за рынок такой? А где он находится и как до него добраться?

- Эх, дед, ничего ты не знаешь. Валютный рынок – это операции по купле-продаже валюты. Когда в банке меняешь гривны на доллары, ты уже являешься участником валютных операций. Коммерческие банки – это участники валютного рынка, они проводят основной объем валютных операций в стране. А регулирует эти операции самый главный, Центральный банк, он следит, чтобы не было резких скачков курсов национальных валют

Дед, ты что-нибудь слышал про валютные биржи?

- Нет, Снегурочка, ничего.

- Это часть валютного рынка, где происходит обмен валюты по свободным ценам. Я предлагаю тебе продать свои сани и инвестировать эти деньги в покупку той валюты, курс которой на данный момент низкий, но имеет тенденции к повышению. Тогда мы сможем покупать валюту дешёво, продавать дорого и зарабатывать на разнице!

- Но Снегурочка, как же понять, где же нам искать продавцов и покупателей валюты?

- Я думаю, об этом можно спросить у моего приятеля, Серого Волка, он как раз работает брокером на валютной бирже. Пойдём к нему!

Что ж, делать было нечего, так что Дед Мороз запряг свои ещё не проданные старенькие сани и вдвоём со Снегурочкой они полетели к Серому Волку, который жил в вилле на окраине леса. Волк оказался щуплым старичком маленького роста с одним моноклем на глазу и в галстук в синий горошек.

- Привет, приятель! – сразу начала разговор Снегурочка. – Мы тут с Дедом хотим начать играть на валютной бирже, можешь рассказать нам о том, как всё происходит?

- Значит так, – ответил Волк. – Вы можете довериться мне, я в этом деле опытный брокер.

- А кто такие эти самые брокеры? – недоуменно спросил Дед Мороз, почёсывая переносицу.

- В функции брокера входит сведение покупателя и продавца иностранной валюты и осуществление между ними валютной сделки. То есть я ищу вам продавца валюты, у которого её можно выгодно купить, а за свою работу беру брокерскую комиссию в виде процента от суммы сделки. Для игры на бирже также важно знать, кто такие «быки» и «медведи».

- Как, кто?! – сконфуженно спросил Дед Мороз. - Быки и медведи – это звери!

- Да нет же, старик, – поправил его Серый Волк. – В этом случае «медведями» называют тех участников рынка, которые играют на понижение курса валют, а тех, кто ждёт повышения курса, называют «быками». Так, если ожидается падение курса валюты, «медведи» продают ее по действующему курсу.

- Ух, сложно всё это, – протянул Дед. – А как происходят сами сделки?

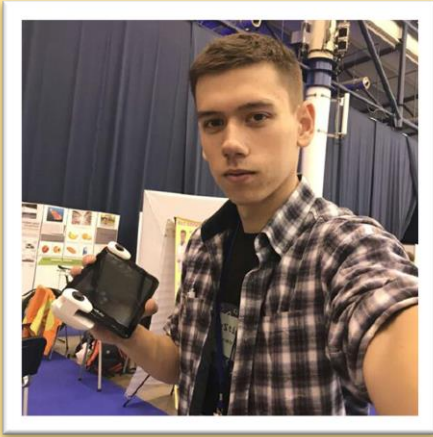
- Традиционно валютный рынок делится на сделки спот, а также валютные дериваты – прямые форварды, свопы, фьючерсы и опционы. Но вам эти сложные слова запоминать пока необязательно, достаточно знать, что сделки спот – это практически мгновенные расчёт между обеими сторонами, а все остальные сделки осуществляются с помощью контрактов, в которых принято заранее договаривать о том, когда, сколько и по какой цене будет куплена валюта.

- Спасибо, дружище! Ты очень нам помог, теперь мы знаем всё самое важное о валютной бирже и сможем добиться успеха! – сказала Снегурочка, и они с Волком душевно обнялись и распрощались.

Так и случилось. Дед Мороз с Внучкой прислушались к наставлениям Серого Волка, наняли его в качестве брокера и стали осуществлять валютные операции на международной валютной бирже. Вскоре прибыль начала расти и Дед Мороз купил себе не только новые сани, но и новую шубу для Снегурочки и, конечно же, новогодние подарки всем-всем детишками, которые прислали ему письмо. Так, благодаря смекалке Снегурочки, умным наставлениям Серого Волка и стартовому капиталу в виду саней Деда Мороза, Новый год был спасён.

УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТОМ

Микита Борейко

*Студент 4-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

ЛИСОВА ХИТРИСТЬ

Жив-був лис Микита, хвалився, що він дуже хитрий і завжди знайде як заробити пару гривень, навіть лежачи цілими днями під дубом. Одного дня, коли від голоду вже курка марилась, пішов він на ринок Київський, щось хитрувати. Проходить він мимо здорового будинку, такого, що сонце закриває, а різьблення його такі вбрані, що павич у порівнянні з ними -просто курка. Був то Банк Національний, той що над всіма банками стоїть та не дає їм вкрай людей дурити.

І побачив Микита два написи. Перший – «Курс купівлі». Тобто той курс за яким ненашенські, так звані Долари, американські банки купують і дають тобі гривні наші рідненькі. Другий напис був «Продаж». І було там написано скільки наших гривень ти повинен віддати, щоб один долар купити. Іде він далі, бачить маленька хатка стоїть, з віконця людина виглядає та теж долари ці купує та продає. За один долар вже більше дає гривень, але якщо купляти в нього долари то і більше гривень просить. І тут наче блискавка в Лиса в голові, промайнула думка: «Так це ж можна купити подешевше в банку національному і продати цьому пункту обмінному! І кулю я собі аж три курки смажені, два яблука, та ще й крендель з медом».

Йшов час, йшов другий, а Лис так і сидів на діжці та й думав де б грошей на обмін взяти. Бачить лавку гончара, в якого глеки просто розбирають, і думає, був не був в нього запитаю, може чим допоможе.

- Гей, чоловіче, а як так, що ти сам в сорочці старій ходиш, а лавка в тебе така велика та й глеків аж на три ярмарки буде? – спитав Лис.

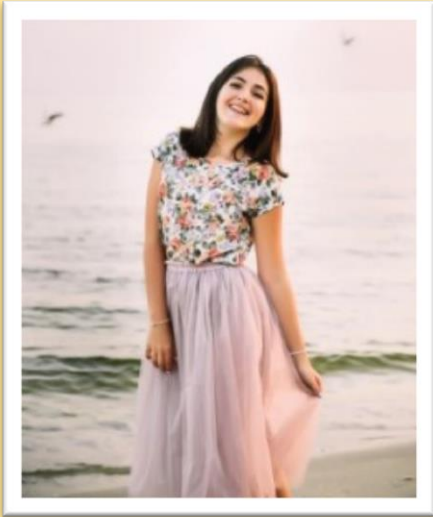
- Та навесні пішов я з останніми грошима в кредитну спілку, зробив вклад і вже літом отримав свій кредит на бізнес. Накупив глини та й почав працювати... Та лише ти дивись обережно, бо вони тільки людям можуть дати кредит, а ще вклади роблять всі і кредит хочуть також всі, тож можеш чекати роками доки отримаєш кредит.

-Я так довго не протримаюсь – подумав про себе Лис. - А деж швидко грошей тоді взяти ?

- Ну можеш в швидкозайм піти або в Кредит- сопілочку. Дадуть тобі кредит швидко, але повинен мати ти паспорт. А якщо ж ні, то в ломбард йди та й здай щось. А коли гроші з'являться, то і викупити зможеш цю річ, але не затримуйся, а то ж ломбард вічно чекати не буде.

Тож пішов Лис у ломбард, бо паспорта не мав. Ну не міг він своїми лапками підпис гарний намалювати. Вийняв сережку золоту з вуха та й побіг в банк національний.

Та коли дізнався, що не купити там доларів звичайним людям, а тільки банки це можуть зробити, плюнув, купив курку смажену на гроші від продажу сережки та й пішов назад у ліс, хитрувати.

Марина Гончаренко

*Студентка 4-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

ТРИ ПОРОСЯ

Жили-були три поросяти – Ніф-Ніф, Наф-Наф і Нуф-Нуф. Вже наступала осінь, холодніло і Наф-Наф запропонував:

- Давайте побудуємо будинок.
- Ой, навіщо будувати? Візьмемо в іпотеку. – Сказав Ніф-Ніф.
- Навіщо ж так напружуватись, можна просто орендувати. – Підмітив Нуф-Нуф.
- Ну як знаєте, скоро зима, будь-що статись може, я краще свій власний збудую. –

Заперечив Наф-Наф.

Закінчувалась осінь. Наф-Наф невпинно працював і таки збудував власний будинок, у той час як його брати розважались і не переймались про майбутнє. Та стало вже зовсім холодно і Ніф-Ніф взяв будинок в іпотеку. Він був задоволений. Будинок міцний та теплий. Нуф-Нуф також швиденько орендував будинок, що найбільше сподобався. Вони глузували з брата, що в нього житло маленьке та не таке розкішне як у них. Але вже на наступний місяць Нуф-Нуф мав сплатити орендну плату, а роботи зимою він зовсім не міг знайти і заощаджень майже не залишилось, так як відпочивав всю осінь. Нуф-Нуф був у розпачі, адже господар будинку його вигнав на вулицю. Прогулявшись по зимовому морозу, Нуф-Нуф вирішив звернутись до брата Ніф-Ніфа:

- Привіт, мені потрібна твоя допомога, можна деякий час в тебе пожити?
- Так, звісно, – сказав Ніф-Ніф.
- Зачекай, а як ти платиш за іпотеку? Твої заощадження ще не закінчились?
- Та я в цьому місяці ще не платив. Банк прислав листа, що буцім-то в мене якийсь штраф за прострочку, але ж мене ніхто не турбує, отже все добре.

Пройшов деякий час, штраф Ніф-Ніфа був уже величезним і згодом банк забрав житло і обидва брата опинились на вулиці. Їм було соромно звертатись до Наф-Нафа, але робити було нічого.

- Привіт, Наф-Наф, вибач нас за все, будь ласка!
- Так, що вже сталось? Давайте вгадаю. Ви не змогли розрахуватись за своє житло?
- На жаль, так.
- А все тому що, мої брати, не можна брати гроші в борг, якщо не маєш впевненості, що зможеш з ним розрахуватись.
- Але ж вибору не було, купити будинок ми не в змозі, надто дорого.
- Потрібно піклуватись про майбутнє заздалегідь. І вдаватись до кредиту чи орендувати будинок тільки в тому разі, коли маєш стабільний заробіток. А ви в останній

момент кинулися шукати і будинок, і роботу. От і маєте те, що маєте.

- Та це ми вже зрозуміли. Тільки працею можна влаштувати своє життя.

Згодом поросята з приходом теплої пори знайшли роботу, почали відкладати кошти, потроху будувати будинки. Вже на наступний рік вони не мали жодних проблем та могли, як і раніше, розважатись. Проте тепер зі стабільним доходом і власним житлом.

Юлія Сушкова

*Студентка 5-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

ЗАЯЧА НАУКА

У одному звичайнісінькому лісі жила собі сім'я зайців і було у них троє дітей-братів. Наймолодшим був зайчик Степанчик. Хоча він й був наймолодшим, однак завжди був найспритнішим та найкмітливішим, але нажаль старші його родичі часто цього не помічали, або ж не хотіли помічати. Степанчик мав чимало друзі серед лісових жителів, завжди був привітним з усіма. Він цікавився всім новим та досі невідомим для нього, через що не раз потрапляв у незручні ситуації. Під час таких ситуацій батьки казали молодшенькому: «От поглянь на старших, вони спокійні, з ними немає жодних проблем, а ти ... Горе на нашу голову».

Всі зайці жили великою родиною не знаючи біди. Старий тато-заєць завжди оберігав дітей. Однак, настав той час коли кожному з них довелося обирати власний життєвий шлях. Старші брати-зайці одружилися та мали власне життя, а Степанчик продовжував поки жити з батьками і допомагати їм. Тоді ж тато-заєць покликав всіх своїх дітей та промовив: «Діти мої! Настав той час, коли ви вирости та можете самостійно приймати рішення. Тому кожен з вас має обрати власний життєвий шлях. Я вже старий і не можу піклуватися про всіх, тому я прийняв рішення віддати свою земельну ділянку вам. Вирішуйте, що з нею робити».

Після такої розмови всі діти-зайці схвилювалися, однак що ж робити, почали вирішувати що робити з таким спадком. Оскільки новина була неочікуваною та потребувала роздумів, брати вирішили почекати до завтра та й розійшлися по домівках.

Йде старший брат-заєць додому, назустріч йому вовк Василь та й каже: «Здоров був, любий друже!». Це зайця здивувало та насторожило. Адже вони ніколи друзями не були, однак все ж таки привітався: «Добрий вечір, сусіде!». На що вовк продовжив: «Я чув у тебе з'явився спадок. Ти вже вирішив, що з ним робитимеш?». Заєць трішки насторожився: «Так. А звідки ти знаєш? Ми ще не знаємо, що робити. Але найпевніше продовжимо працювати з землею та вирощувати моркву». Вовк Василь здивувався: «Як вирощувати? Ти що, ми ж живемо у час новітніх технологій та розвитку. Яка морква? Нехай твої брати продовжують земельні роботи, а ми з тобою бізнес будемо робити. Мій друг теж вовк вступив у компанію «Золота піраміда». Прибутки одразу шалені. Ти на наступний місяць зможеш десять таких ділянок придбати, або ж взагалі переїдеш до нової хатинки Ми з тобою такі плани набудуємо....». Заєць замріявся. На певний час вухань повірив у казкове майбутнє та замріяний прийшов додому й ліг спати.

У цей же час середній брат-заєць прийшов додому та розповів усе дружині, на що та

відповіла, що треба порадитись з її ріднею і запросила свого брата на вечерю. Коли ж той прийшов і все дізнався, то одразу ж запропонував:

- Брате, нащо тобі та земля, купиш трішки моркви й тобі з жінкою вистачить. А ділянку краще продай та з тобою будемо вкладати твої гроші. Мої ідеї, твої гроші...

На що земельний спадкоємець здивувався, адже жінчин брат не мав ніякого досвіду та й до речі він був безробітним.

- Куди ж ти пропонуєш їх вкладати?

- Продаємо твою ділянку, отримуємо кошти та можна купувати речі у сусідньому лісі та продавати у нас, можна проводити біржові торги.

Спадкоємелць широко розплющив очі, адже він нічого в цьому не тямив, та й навряд чи жінчин брат тямив у цьому. Родич продовжив:

- Або ж купуємо лотерейні квитки, після чого твоя спадщина збільшується в декілька разів одразу ж без всіляких зусиль.

Зайцеві сподобалась ідея, але все ж таки він запитав:

- Звідки така впевненість, що ми виграємо?

На що родич відповів, що має вираховану систему лотерейних виграшів і сам вигравав, постійно грає у лотереї, але так як коштів у нього небагато то й виграші невеликі. Звичайно це зацікавило зайця, після довгої розмови він також пішов спати.

Молодший ж брат провів вечір звично для нього. Спочатку допоміг батькові полити вже посажену моркву, після чого підготував насіння для наступного сіяння та пішов спати. На ранок всі брати прийшли до батьківського дому. Почав говорити старший: «Зважаючи на те, що кожен з нас має власне життя, тому доречно буде продати земельну ділянку та розділити кошти між нами трьома. А далі вирішимо, що робити». На що молодший брат вигукнув: «Як продати, нащо?...». Середній брат перебив молодшого та промовив: «Я підтримую рішення старшого брата, ми всі різні, тому доречніше буде продати». Відбулася сварка між родичами, однак, старші брати настоювали на своєму тому молодший брат змушений був погодитись. Але у його голові промайнула ідея, якщо вже не можна нічого вирішити, він промовив: «Я не бажаю нічого продавати, у мене є краща ідея, я викупую у вас земельні ділянки і виплачую вам кошти». Брати почали сміятись: «Нащо тобі, малий дурень, земельні проблеми? Краще б якимось прибутковою справою зайнявся б». Однак, Степанчик швидко відвідав «Банк-Лісовий» отримав кредит та віддав всю суму братам, також від фермера-білочки, яка займалась вирощуванням горіхів, він дізнався про лізинг, й отримав нову техніку в користування. Висадив моркву, коли прийшов час збирати урожай, зібрав. Отриманий прибуток, за порадою фермера-ведмедя, який вирощував ягоди, розподілив на нові насіння, виплату кредиту, лізингу та придбав ще сусідню ділянку землі.

Натомість брати, за порадою нових «друзів», вклали кошти в лотерейні квитки та придбали частку в компанії «Золота піраміда». Старший брат став клієнтом сусіда вовка та вклав кошти в фінансову піраміду. Не підозрюючи нічого та не розуміючись на цьому, почав чекати поки на нього буде литись «золотий дощ». Через два місяці компанія збанкрутувала й старший заєць залишився ні з чим. Середній брат-заєць повіривши жінчиному брату, придбав лотерейні квитки на всю суму та виграв 20 лісовичків (місцева валюта), яких йому вистачило на придбання 2 кг моркви. Натомість молодший брат продовжував займатись справою, яка йому подобалась, на якій він розумівся та отримував прибутки. На наступний рік йому вдалося виплатити отримані кредити та

розширити свій бізнес. Праця та його розум допомогли йому вправно керувати отриманим спадком.

Тому можна зробити висновок. Гроші надійно захищають обережного власника, який вкладає їх у ту справу, на якій розуміється, або ж за порадою розумної людини, яка вміє гарно ними управляти.

Юлія Василевська

*Студентка 4-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

ЯК ЛУНТІК ПЛАНУВАВ СВІЙ БЮДЖЕТ

Якось Кузя з Джмеликом завітали в гості до Лунтіка та побачили його в розпачі. Він метушився посеред кухні, зазірав в усі шафки, відчиняв холодильник та перебирав усе на поличках. На кухні царив хаос. Добре, що Баби Капи та Дідуся не було вдома. От якби вони це побачили, от би галасу було!

- Що з тобою, друже? – запитав Джмелик. – Чи все в тебе добре? Може тобі допомогти з прибиранням?

- Та я не наводжу прибирання, я навпаки, збирався приготувати святкову вечерю. Сьогодні ж у Дідуся День народження. Я вже і рецепт торта знайшов і продукти купив минулого тижня.

- То що ж тоді не так? Чому такий поганий настрій?

- Та залишилися лише яйця з борошном, а ось ягоди та шоколад я мабуть з'їв. Я вже не пам'ятаю, зі мною таке буває. Я обшукав усю кухню, проте не знайшов більше нічого підходящого для торта, – сказав Лунтік, хитаючи головою та переставляючи продукти на полицях.

- Друже, не хвилюйся, це все ж можна купити у Жаби Клави. Вона і порадить свіже, і не обдурить з ціною.

- Якби ж то..., – Лунтік сумно зітхнув. – гроші теж закінчилися.

- Як таке сталося? – запитав Джмелик. – Чому ти не зробив заощадження на випадок дідусинового Дня народження?

- Я й сам не розумію. Не те щоб я гроші на вітер пускав... Ну, на початку місяця завітав до спортивного магазину дещо купити. Побачивши нові яскраві ролики, майже вдвічі дорожчі за звичайні, я, не замислюючись, придбав їх. Треба ж випробувати! А ще перед нашою поїздкою я купив собі новий ліхтарик. А тиждень тому до нас приїхав цирк! Ото видовище було! Квитки на нього недешеві, але я навіть не три морозива собі купив, а лише одне.. Оце й усе.

- Лунтіку, ти що? – запанікував Кузя. – Ти маєш навчитися планувати свій бюджет. Ти ж так усі гроші розтринькаєш на дрібниці, а потім не буде вистачати на дійсно важливі речі, ось, як наприклад, сьогодні.

- Свій... що? – не зрозумів Лунтік.

- Бюджет, тобто грошовий план. – пояснив Джмелик. – Для цього треба порахувати, скільки грошей ти отримуєш за певний період часу, тобто твої доходи, і на що

ти їх витрачаєш, тобто твої витрати. Запам'ятай: витрати не мають перевищувати доходи! Тоді ти ніколи не потрапиш у таку неприємну ситуацію, як зараз.

Лунтік взявся рахувати свої доходи: гроші, отримані за роботу в майстерні, ті, що йому подарували на день народження, стипендію в коледжі, виграш у лотерею... Назбиралася немала сума. З неї він міг і інгредієнти для торта купити, і подарунок, і на свої потреби витратити. Проте, не прорахувавши все заздалегідь, гроші зникли швидше, ніж вони дійсно знадобилися.

Джмелик і Кузя вчаться в Економічній академії, а тому знайомі з деякими поняттями, такими як бюджет, доходи, витрати, заощадження, планування. Вони поділилися з Лунтиком своїми знаннями та допомогли йому розділити свої потреби на першочергові і другорядні. Як виявилось, серед першочергових потреб був подарунок для Дідуся, а також нові олівці та зошити для коледжу. Другорядними потребами стали купівля морозива, похід до цирку та імпортні ролики. Якби Лунтік витрачав свої кошти у порядку їх пріоритетності, то не виникало б таких прикрих ситуацій. Якщо серед другорядних потреб є щось те, що дуже дуже хочеться, наприклад, нові ролики, проте грошей не вистачає, то потрібно заощаджувати та відкладати певну суму на майбутнє. У разі декількох таких заощаджень назбирається сума, на яку можна собі буде купити ролики. Таким чином і Лунтік буде задоволений, і його рідні.

- Друзі, дякую вам велике! Я зрозумів свої помилки у веденні власного бюджету. Тепер я буду планувати свої кошти, і не буду допускати того, щоб доходи перевищили мої витрати.

- Нема за що, Лунтіку, – сказав Кузя. – Тепер все ж таки ходімо до Жаби Клави та ми з Джмеликом купимо тобі начиння для торта, не залишати ж твого дідуся без подарунка!

Олена Тарановська

*Студентка 5-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

ЯК ВАНЮШКА ПІЗНАВАВ ФІНАНСОВУ ГРАМОТУ

Трапилось це з однією сім'єю Петрухіних. Насправді, схожих сімей на цю дуже багато в світі. Ця дивовижна сім'я скептично ставилась до обліку персональних фінансів, мотивуючи це різними причинами. То вони казали, що це марна і безглузда трата часу і сил, то були переконані, що це прояв жадібності, або ж, що потрібно вести такий облік лише при солідному рівні доходів, а не при їх мізерній заробітній платі. А даремно, навпаки, адже якщо немає можливості збільшити доходи, значить необхідно прагнути зменшити витрати. Але про це трішки пізніше.

Так от, повернемося до сім'ї Петрухіних, а саме до їх доньки Анетти. У цій родині не прийнято було вести сімейний бюджет. Раніше вони, не звертаючи уваги, могли витратити на той чи інший товар навіть не уточнивши ціну. Деякі люди цим і користувалися, могли і обважувати і обманювати їх. Молодший син Ванюшка часто задавав питання батькам:

- Навіщо? Навіщо люди це купують, якщо постійно скаржаться на кардинальний брак грошей?

- Деякі люди витрачають останні кошти на свій імідж або ж «понти», щоб виглядати краще, ніж вони є. – Відповідали йому батьки.

Ванюшкі це не давало спокою. Він не розумів людей, які могли витратити останню гривню на щось, що їм не буде корисним і вкрай необхідним. Найстарша сестра Анетта, бачила як мучиться її молодший братик, тому вона вирішила розповісти одну історію, щоб хоч трішки заспокоїти і відволікти братика.

- Насправді, братику, – почала розповідати Анетта – всі ми фінансово безграмотні. Особливо, в підлітковому віці. Але хтось підростає, чомусь повчається, робить висновки, а іншому нічого в голову вбити не можна. Я така ж була неграмотна. Своєю першою помилкою можу назвати те, що я раніше ніколи не відкладала дані мені батьками гроші. Все носила з собою. Заходячи в магазин, я знала, що у мене в гаманці вистачить на все, що я хочу. Як на мене, краще йти зі 100 гривнями і вже методом відсіювання розуміти, що мені реально треба. Ще я забагато витратила на всякі дрібниці, типу «перекусів» у вигляді чіпсів, солоних сухариків і печива, які псують здоров'я, до того ж, з'їдають до 40% бюджету. Також могла витратити і на недешеві фармацевтичні препарати, яким є більш бюджетні замінники та інше. Я і раніше знала, що потрібно економити, зменшувати непотрібні витрати, але ніяк не могла прийти до цього і почати економити і розподіляти бюджет. Та одного разу я, все ж таки, наважилась на експеримент з розподілу бюджету. Я почала розподіляти на тиждень, щоб не так сильно відобразилось на моїй психіці. І, о чудо, у мене після цього з'явилися вільні гроші. Я стала трохи менше витратити на ті ж самі «перекуси», економити світло в квартирі. Коли приходила до магазину, стояла біля

прилавку по 5 хвилин і думала, чи потрібно мені той чи інший товар. З мого досвіду, можу сказати, що величезна помилка економити на всьому, навіть на якихось зовсім незначних дрібницях. Економити треба, але на великих покупках, наприклад, при виборі телевізора, телефону або ж легкової машини. Потрібно враховувати не бренд, а продуктивність. Якщо смартфон за 3 тисяч грн може нормально функціонувати, то навіщо купувати аналогічний за 10 тисяч грн.

Ванюшка слухав свою сестричку з розплющеними великими очима. Йому було дуже цікаво послухати реальні історії, події. Він навіть не здогадувався, що раніше в їх сім'ї також були проблеми з фінансовою грамотністю. Але як виявилось, що все це позаду. Батьки почали вести сімейну бухгалтерію, почали стежити за своїми витратами. Ванюшка зрозумів, що потрібно виділяти певний відсоток зі свого доходу на певні витрати, відкладати гроші на основні витрати.

Мораль цієї казки така: потрібно вести «особисту бухгалтерію», стежити за своїми витратами, відкладати гроші на основні витрати, наприклад, оплата за квартиру і комунальні послуги. Сума на харчування, сума на навчання, одяг, взуття, без якої не можна обійтися, а також засоби особистої гігієни та побутова хімія. Подарунки близьким, якщо наближається свято (тут найкраще буде завести конверт і щомісяця відкладати в нього якусь суму). Якщо після цих витрат залишається залишок, то він є «вільним», який бажано витратити в кінці місяця, або ж поставити на депозит наприклад, щоб примножити свій дохід.

КРЕДИТНІ ІСТОРІЇ

Вадим Колбудський

Учень 9-го класу
Миролюбівської загальноосвітньої школи
с. Миролюбівка, Братський р-н., Миколаївська обл.

КОЛОБОК У ПОШУКАХ КРЕДИТУ

У великому-великому лісі жили дідусь і бабуся. Жили вони добре, завжди мали що їсти. Урожай збирали добрий, але одного разу настали лихі часи. Все літо дід працював на полі, вкладаючи в нього всі свої кошти, але того літа була сильна засуха і поле нічого не вродило. Невеликі запаси зерна zostалися, але старі не мали заощаджень, ніколи не відкладали грошей. Таким чином дідусь і бабуся zostалися зовсім без коштів, і не знали що їм робити.

Наближалася зима. Дідусь і бабуся всіма способами намагалися заробити гроші. Вони продавали майно, але того не вистачало. Вони намагалися зайняти грошей у друзів, але ті відмовляли. І вирішили старі взяти кредит. Дідусь намагався взяти кредит, але потрібно було дати щось в заставу. Так як в них нічого не було, вони вирішили спекти Колобка на останні запаси борошна і віддати його в банк.

Бабуся спекла дуже гарного Колобка. Вона залишила його на столі і пішла гукати діда. Коли дід побачив Колобка, то дуже зрадив. Він знав що тепер вони зможуть взяти кредит. Коли раптом Колобок засміявся, дідусь і бабуся були просто шоковані. Вони і думати не могли, що Колобок оживе. Але це тільки додавало шансів отримати новий кредит. Тому вони вирішили відправити в банк самого Колобка. Він був незадоволений, але все ж таки послухав їх та й пішов в банк.

Тільки но Колобок вийшов з двору, він одразу пішов в найближчий банк. Банк той називався «Гроші від пана Зайця». Колобок, прийшовши до банку, відразу потребував кредит як можна скоріше. Він підняв такий галас, що працівники змусили визивати самого Зайця. Заєць був дуже відомим бізнесменом, його знав весь світ, а приїхав він до Колобка тільки через те, що хотів побачити коржика, який розмовляє. Колобок привітався і відразу перейшов до діла. Заєць поставив перед ним свої умови і запитав, чи згоден на те Колобок. Чи то Колобок був незадоволений відсотками, чи просто не хотів повертатися до дідуся з бабусяю, але він відмовився. Заєць намагався піти на компроміс, але Колобок був проти. Він пішов в інший банк.

Банк мав назву «Якщо не візьмеш кредит, я тебе з'їм», але Колобка анітрохи не здивувала назва, і він поспішив в цей банк. Головним у цьому банку був Вовчик-братик. Колобок відразу пішов до нього і попросив кредит. Вовчик-братик згодився і показав Колобку умови його кредиту. Колобок від побаченого просто озвірів. Він знав, що бабуся з дідусем просто не зможуть виплатити цей кредит, тож відмовився. Вовк тільки засміявся і повторив назву банка. Зляканий Колобок намагався утекти, але голодний Вовк ледве не

наздоганяв його. Колобок виявився спритнішим і втік.

Він довго відпочивав від недавньої погоні, а потім повернувся на дорогу. Веселий Колобок дуже засмутився і не знав, куди йому йти. Часу до зими залишалось все менше, а кредиту у нього ще не було. Він розумів, що без його допомоги дідусь і бабуся не отримають кредиту, тому він вирішив взяти кредит, навіть якщо Дідусь і Бабуся не зможуть виплатити його. Він довго блукав по лісі у пошуках підходящого банку, але так і не знайшов.

Бідний Колобок вирішив піти на біржу брокера ведмедя який був відомий на весь світ. Коли він прийшов до Ведмедя то попросив грошей. Ведмідь збирався погодитися тільки тоді, коли Колобок звалить акції компанії, яка приглянулася Ведмедеві. Колобок був шокований, він не знав як це зробити, а якби й знав, то не зробив би це. Колобок, незважаючи на свою несерйозність, був дуже благородний і не міг піти на таку підлість, тому відмовився. Ведмідь виставив Колобка за двері і наказав більше ніколи не повертатися.

Колобок не знав що й робити. Він хотів допомогти бабусі і дідусю і пішов на крайній випадок. Піти брати кредит до банку Лисички-сестрички, а це означає взяти кредит дуже швидко, але під високий процент.

Колобок пішов до неї аж на край лісу. Коли він зайшов до банку то побачив там Лисичку-сестричку – відому на весь ліс шахрайку. Коли Колобок зайшов до банку, то побачив там саму Лисичку, вона добре знала чому він до неї прийшов, тому привіталася і відразу почала вихвалити свій кредит. Колобок зрозумів, що там щось не те, та й хотів-но тікати, але він згадав про біду старих, про час, який спливав і, розуміючи, що іншого виходу може і не знайти, все-таки, вирішив взяти кредит, навіть так сильно ризикуючи. Він погодився, а Лисичка зраділа і дала кредит Колобку. Колобок взяв кошти, розуміючи що якщо дідусь і бабуся не виплатять його, то Лисичка забере його собі і з'їсть. Але думка про щастя Дідуся і Бабусі здавалася йому найголовнішим, вартим його життя.

Він повернувся до дідуся з бабусею дуже сумний, але з грошима. Вони довго дякували йому, але він все не веселішав.

Настало літо, дідусь з ночі до ранку працював на полі, а бабуся доглядала за Колобком. Вони знову жили добре і всьому раділи, працюючи і не покладаючи рук за життя їх Колобка. Літо закінчилося, земля вродила як ніколи щедро, дідусь продавав зерно і отримував кошти, вони з бабусею виплатили кредит і відсотки, чому Лисичка була зовсім не рада. Вона вже готувалася ласувати смачним коржиком, знаючи, що старикам навряд чи вдасться сплатити такі відсотки. А ні, терпіння і труд все перетруть. І Жили дідусь з бабусею з їх синочком Колобком довго і щасливо у великому-великому лісі. І заріклися вони не брати більше кредити, а відкладати з кожного урожаю, і не зерно, а гроші.

Юлія Сушкова

*Студентка 5-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

КРЕДИТНІ ПЕРЕЖИВАННЯ

Студент Мишко прийшов того дня до університету засмученим. Він втратив стипендію й найближчі півроку не матиме власних коштів. Але це зовсім не входило в його плани, адже минулого місяця він придбав новенький смартфон у розстрочку з виплатою кожного місяця по 1000 грн протягом півроку. Умови були ніби вигідними, кожного місяця він віддавав майже всю стипендію на погашення позики. Ні в кого не потрібно нічого просити або пояснювати, власні кошти – роби з ними, що бажаєш. Наступний платіж необхідно було здійснити через тиждень. Тому йому терміново слід було десь знайти кошти.

Перше, що могло спасти на думку – попросити у батьків трішки більше коштів, адже вони кожного тижня поповнювали його карту на 500 грн. Але це б принизило хлопця, бо новенький смартфон був першою річчю, яку він придбав ніби як власними коштами, на власні зароблені гроші. Тому цей варіант хлопець відкинув одразу.

Далі йому на думку спало, що можна було б продати свій новий гаджет та погасити кредит. Але ця думка йому одразу не сподобалась, адже купівля смартфона була його мрією останні три місяці. По-правді кажучи, він навіть снівся Мишку, тому це стало б травмою для студента. Цей варіант був відхилений одразу.

Можна піти в банк, від імені якого була надана позика, та спробувати домовитись, адже він ніби молодий гарний хлопець, а в фінансових установах зазвичай працюють молоді гарні дівчата. Але... про що він буде просити або говорити з цими «дівчатами». Адже він студент-філолог і не розуміється на фінансових тонкощах. От як би висловити власну думку від прочитання твору, ото так, то до нього, а банк, ні! Цей варіант Мишка також не задовольнив. Так, що ж ще можна вигадати... Раптом в його голові промайнуло: «О, я маю друзів, можна у них позичити. А, чого б ні, я позичу, зроблю платіж за кредит, а потім знайду кошти й віддам». Він вигаданого рішення Михайло задоволено посміхнувся й поглянув на двері аудиторії, його друзі, як завжди спізнювались, але вже мали б підійти. Через декілька хвилин у коридорі почувся регіт, Мишко впізнав його ... Так сміється його друг, одногрупник Алекс. Й дійсно за секунду він показався у дверях, а після нього йшов Дімон – третій у їх товариській компанії. Вони реготали з нового відео, яке переглядали в інтернеті. Трішки заспокоївшись підійшли та сіли.

Мишко вирішив одразу поговорити про головне, до того ж у друзів гарний настрій. Після його серйозної розповіді хлопці переглянулися та все ж вирішили допомогти другові й позичили йому по 500 грн кожен. Задоволений Мишко сплатив кредит та продовжував

жити звичним для нього життям. Однак, наступний платіж за кредит не змусив на себе чекати. Бідний студент знову пригнічений, не знає де взяти кошти та що, зрештою, йому робити. Звернувся знову до друзів, на що Дімон відповів, що варто було б повернути попередню позику, але Алекс перебив його, сказавши, що для нього немає ніяких проблем допомогти другові, якщо вже склалася така ситуація. Звичайно, щоб не втратити друзів Дімон також дістав 500 грн та позичив на невизначений період.

Знову Мишкові проблеми вирішилися досить просто. Однак, через тиждень до нього підійшов Дімон з проханням повернути кошти. Мишко зробив вигляд, що все гаразд і він без проблем поверне все завтра, але насправді він злякався не на жарт. Хлопець повернувся додому йому нічого не залишалось як розказати все батькам, адже незважаючи на те, що він сплачував кредит вчасно, однак борг залишався той самий й самостійно вирішити це питання він був не в змозі.

Мишко дочекався вечері коли мама і тато сіли за стіл, почав розповідати, про те що наразі йому необхідно сплатити друзям 2000 грн, які він позичив на сплату кредиту за телефон. Батьки були шоковані, адже син хвалився їм, що придбав телефон за власний кошт, адже ніби економив на всьому й складав стипендію. Мама була надзвичайно розлючена, й одразу сказала, що смартфон варто продати й віддати борги, таким чином буде для сина гарний урок. Однак, тато сидів мовчки дивлячись на сина, хвилин п'ять, зрештою промовив: «Я тебе розумію, але ти ж маєш збагнути, що вчинив погано, адже збрехав нам. Взяв кредит необдуманно та не порадився з нами, однак ми не будемо продавати твій телефон. Ми віддамо борги твоїм друзям, а ти, в свою чергу, підеш на роботу. Таким чином, погасиш борги й зможеш надалі пишатись собою щодо купівлі телефону».

Син сидів непорушно: «Але куди я піду працювати?» зрештою запитав він. Батько посміхнувся: «Не переймайся, я вже маю для тебе вакансію. Син нашої сусідки Сергійко ходить до п'ятого класу й має проблеми з англійською мовою. Це мені його мама сказала. От ти будеш з ним займатися й відповідно отримуватимеш плату».

Студент неймовірно зрадів. Й дійсно, вирішення його проблеми було в тому, щоб знайти нове джерело доходу. Тато встав із-за столу підійшов до сина й поглянув йому в очі: «Сину, але назавжди запам'ятай. Ніколи не бери кредити, не маючи постійного доходу. Це прямий шлях до потрапляння в «боргову яму», з якої буде дуже важко вийти». Мишко похитав головою, й дійсно він зробив важливий висновок. Не можна брати кредити, не маючи постійного доходу, адже нова покупка додасть набагато більше проблем ніж задоволення від неї.

Дмитро Путятін

*Студент 5-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

ЩАСТИЛАНДІЯ

У невеличкій країні, яка зветься Щастиландія, було багато мешканців. Всі вони жили в невеличких будинках, довкола яких все було прикрашене квітами, травами... Оглянувши цю місцевість, може здатися, що кожен житель цієї країни має бути безмежно щасливим. У країні панувала стабільність, і здавалося нічого не могло порушити її.

Одного дня до країни завітали гості з сусіднього острова, вони дуже швидко промчались вигукуючи із гучномовця: «Вигідні умови на позику коштів, в будь-якій валюті, будь-якій сумі на нагальні потреби. Телефонуйте за номером +97452147741, або завітайте в наш новий офіс за адресою: Щатиландія, вулиця Весела, 55». Мешканці були здивовані, адже нащо їм позичати кошти, в них й так справи йдуть непогано. Мало хто взагалі звернув на це увагу.

Однак, того ж вечора почало відбуватись щось дивне. Наприклад, у сім'ї Добродіїв, молодший син повернувся додому зі школи і почав плакати, адже у всіх його друзів є найновіший телефон «Грушка 10С», один він без такого ходить. Він йому дуже потрібний... У той же час у сім'ї Веселунів, повернувшись з роботи мама почала розповідати, що її подруга придбала нову шубу, і певна річ їй також потрібна така обновка. На заперечення тата, що минулого року вони придбали їй хутряне пальто, вона зауважила, що то було минулого року і він її зовсім не любить.

Щодо сім'ї Чуйних, то вони всі разом вирішили, що потрібні кошти на відпочинок, адже вони ніколи не були за кордоном. Такі бажання виникали у кожній родині.

На ранок на вулиці Весела біля будинку 55 вишикувалась ціла черга. Всі потребували коштів, а їй звісно чого не отримати кошти за низькими відсотками на нагальні потреби, ще й так швидко. Отримавши бажане, всі чимдуж мчали додому, в магазин, оформляти закордону путівку, купувати квитки.... Кожен був надзвичайно задоволений та щасливий.

Однак, через місяць, коли прийшов час робити внесок за кредит, почали виникати проблеми, адже гроші всі були витрачені, доходи розподілені, а чим сплачувати, невідомо. Тоді тато Веселун зателефонував до тата Чуйних, у якого на той момент гостював тато Добродіїв. Колективним розумом вони дійшли висновку, що необхідно взяти ще один кредит, таким чином погасивши попередній. Так і було вчинено, але за умов погашення відсотків по кредиту, друга позика мала вже більші розміри.

Через місяць ситуація склалася подібним чином. Такі дії призвели лише до зростання їх боргів. Зрештою другого разу, коли вони вирішили погасити попередню позику за рахунок наступної, їм повідомили, що їм не можуть надати кредит, вони мають погасити його протягом двох тижнів. Занепокоєні жителі не знали, що робити, у країні

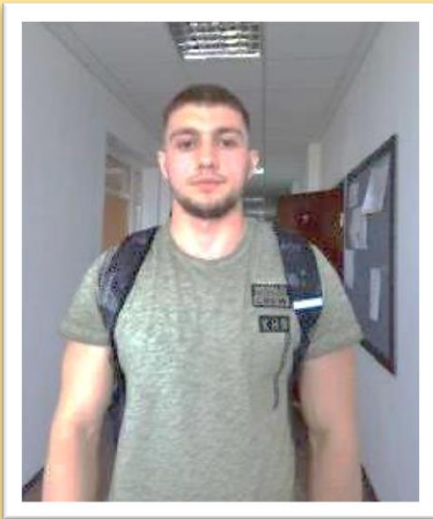
настала справжня криза. Всі звинувачували ці кредити. Наприклад, тато Веселун був зовсім не веселий й кричав: «Кредит – це зло, саме кредит зруйнував наше життя». В цей же час тато Чуйних підтримуючи додавав: «Кредитори нас надурили, ми маємо помститися!». У цей час татові Добродіїв спало на думку піти в гості до місцевого Мудреця, та спитатись, де знайти вихід з цієї ситуації. Жителі підтримали таку думку.

Підійшовши до старого будиночка всі почали гукати старого. У цей час він визирнув, побачивши юрбу людей, вийшов до них та присів на лавці. Трохи перепочивши чоловік мовив: «Чого вам треба?». Жителі по-черзі розповіли свою ситуацію, кожен звинувативши у всьому кредит. Старий чоловік вислухав кожного, після чого десь з хвилину подумав і запитав: «Ви самостійно вирішили отримати кошти, без будь-якого примусу?». Всі голосно відповіли, що так. Далі Мудрець продовжив: «Ви погодились на умови договору?». Всі трішки тихше відповіли, що так. Нащо старий запитав: «Умови договору залишились незмінні?». «Ні», – надали відповідь жителі. Мудрець посміхнувся: «Кошти витратили на бажанні покупки?». «Так», – майже пошепки відповіли жителя. «Наразі не маєте коштів, чим погашати позику й звинувачуєте у всьому КРЕДИТ?». Люди стояли мовчки. Мудрець трішки представ та продовжив розмову: «Кредит не є злом, або ж добром. Він є нейтральним і приносить користь лише тому, хто вправно з ним поводитиметься. Потреби на кредит мають бути обґрунтовані, а витрати на виплату кредиту підраховані та збалансовані з сімейним бюджетом. Щодо сплати за кредит, то, звичайно, за користування коштами слід платити, адже банк (фінансова організація) не є благодійною організацією».

Всі стояли, відкривши рота, слухали уважно та не розуміли як таке може бути. Мудрець продовжив: «Зараз вам слід продати певне майно, або ж домовитись з кредитором про відстрочення платежів, або знайти кошти шляхом пошуку додаткового доходу (але не нової позики), або ж зменшення сімейних витрат». Дослухавши, всі подякували і пішли додому. Наступного дня кожен почав шукати шляхи вирішення своїх проблем і вже за короткий період часу всі борги були повернені. Надалі жителі ставились до таких позик з обережністю, та все ж використовували лише за нагальної потреби або ж для розвитку бізнесу. Дехто взагалі відмовився й обходив кредит стороною. Коли інші, винесли цінний урок з даної ситуації, продовжили його використання для розумних потреб, що призвело до ще більшого розквіту в країні. Адже почали відкриватись нові підприємства, створювались робочі місця, а люди ставали все багатшими.

Тому можна зробити висновок, кредити є важливими та необхідними при нагальних потребах, однак, перед тим як взяти кредит, слід визначити, чи вистачить коштів на щомісячне його погашення, чи не вплине це на якість життя. Також доречно оцінити чи дійсно варта позапланова купівля «чогось» таких втрат?

Дмитро Джигалюк

*Студент 4-го курсу
Спеціальність «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, м. Миколаїв*

БЕСТІЯ З КРИВОВУХОВИХ БОЛІТ

Велен чи Нічийна земля – північна провінція Темерії, завойована Нільфгаардскою Імперією під час Третьої Північної Війни. Велику частину території Велена займають болота і заболочені ліси, повні чудовиськ.

Регіон ніколи не славився багатством або процвітанням, а після початку війни ситуація тільки погіршилася. Велен знаходиться прямо на лінії фронту між Реданією і Нільфгаардом. Також в області діє загін темерських партизан. Це місце нині прокляте і забуте всіма, а селяни тут намагаються звести кінці з кінцями. Централізованої влади немає. Усім править намісник імперії «Кривавий барон». Нільфгаардські чиновники після чергової кривавої битви вітняли ще один клапоть території, але захвату вони не відчують і висловлюються про свою місцевість наступним чином: «У Велені погано. Як завжди ... А може, навіть гірше. У цьому краю ніколи не було молочних річок з медовими берегами ... А тепер він захлинувся в крові. Війська пройшли через нього кілька разів. Витоптали поля, пограбували будинки, спалили села. Почався голод. ... Велен – це суцільні топи і густі ліси. Важко контролювати таку територію. Багато патрулів не повертаються в гарнізон. Зараз там від нашого імені править Нордлінг. Він був дрібним офіцером в темерській армії. Філіп Стенгер, більш відомий під своїм *nom de guerre* - Кривавий барон.»

Ще ходять чутки про загадкових відьом, які опікують ці болота. Дороги між селами заповнили вуличні розбійники, які, досить часто, є представниками місцевої влади. У лісах місцевість перенаселена чудовиськами багатьох видів, особливо поширені труподі і примари. Водні шляхи, річки і болота є домом для утопців та водних баб.

Болота, звідусіль небезпека. Відьмак після ще одного виповненого замовлення повертається через цю паршиву місцевість за своєю винагородою. Це було замовлення на Куроліска – це орніторептилія, тобто не плазун, але і не птах. Істота страшна, тіло ящірки, крила кажана, а морду і ноги півня має. Нижче довгої шиї у нього – кармінові «намистини», величезні, в два рази перевищують індичі. У розкинутих крилах в середньому більше чотирьох футів (близько 120 см). Великі особини можуть важити, як добре відкормлений бик. Це замовлення Відьмак взяв від старости селища Великі Сучки, адже коли котатрікс з'їв всіх овець він прийнявся за людей, і вже коли нависла реальна загроза над селищем староста зібрав нараду та вмовив селян зібрати суму в триста крон, щоб найняти вбивцю бестій. Тааак... Послуги Відьмака ціняться і коштують не дешево,

адже останніх осталося зовсім небагато і братися за брудну криваву роботу за безцінь вони не будуть...

Ну так про що я... Відьмак повернувся за своєю винагородою, і проказавши голову ящеропівня старості, почав вимагати товстий кошель грошей. Староста подивився на Відьмака і мовив, що селище зараз у скрутному становищі, і якщо відьмак зараз забере ту суму, це буде загрожувати гибеллю всього селища, адже треба буде йти в ліс полювати, а там повно інших небезпечних тварин, як вовки та вище перелічені чудовиська. Староста сказав, що Відьмак зможе забрати свою суму пізніше, десь через неділі дві, а зараз він купе декілька отар овець та кіз та спробує відновити господарське життя селища.

Відьмаки – грізні супротивники, але серця у них не кам'янів. Вбивця погодився на такі умови, але затребував у старости письмове підтвердження його слів і якщо через 2 луни він повернеться а грошей не буде, Відьмак відітне йому голову і повішає її на інформаційній дошці селища, щоб кожен знав, як жартувати з людьми його типу.

Біловолосий відправився у Новіград.(опис буде устно, адже дуже багато інформації). Шкіра куроліска оскільки це помісь ящера, півня та кажана має дуже товстий покрив. Срібнич меч Відьмака Дісграїр, мав вже декілька сильних ущерблин, адже повалив не одне чудовисько, і коли відьмак встроїв його в серце куроліска, то спочатку пошкодивши меч об шкіру, він його зламав коли повертав його в серці і зачепив ребра куроліска, що міцніші за титан.

Перше місце, куди він мав зайти, це кузня. Краснолюд Тарек – найкращий коваль у всьому місті. За ремонт меча такого сплаву він взяв з Відьмака 120 крон. Вже заходило сонце і Відьмак вирішив відправитись до борделю, перекинути одну другу пінту пива та пересидіти негоду під теплим покривом. На останні 50 крон він гарно провів час, а зранку побачив, що у його вірної кобили Плотви рана біля стегна. Певно куроліск пошкодив коня, коли той допомагав власникові заганяти чудовисько у западню. Відьмак цінує свою кобилу, адже для нього вона як пес, найкращий товариш, тому одразу відвів її до ветеринарної лікарні. Але грошей в нього не залишилось та він мав валюту в вигляді оренів та флоренів.

Де Відьмак взяв ці гроші? Не смійтесь, але в цьому світі кожен стерв'ятник і біловолосий не виключення. Якщо в нього є можливість обібрати труп розбійника, або полеглого солдата на полі бою, він її не втратить. Відьмак мав 27 оренів та 14 флоренів, за курсом міста він отримав 54 крони та 56 крон відповідно, скориставшись послугами Вівальді – сім'я краснолюдів у Новіграді, найбагатша сім'я, що надає банківські послуги. Кредитарії, депозитарії, майнодержателі, все для люду, і голову віттяти також, у разі несплати по рахункам.

Віддавши 20 крон за лікування та ще 80 за зберігання Плотви, Відьмак змушений був шукати спосіб заробітку, адже 10 крон на 2 неділі навіть для такі токсикованих зіллями бійців сума мізерна. Робота для подібних є завджди. На галасливій дошці Відьмак знайшов замовлення Могильника Новіграду, який був зтревожений 3 трупами, що він їх знайшов протягом 9 днів біля бару Святий Кабан. Тіла були сухі, як в'ялена риба, що висіла на вітрі 3 місяці. Не було ні краплі крові тільки кістки покриті м'ясом та шкірою. Біловолосий одразу зрозумів, що це упирь. Катакани є одним з підвидів вампірів. Вони відносяться до категорії вищих вампірів, хоча технічно і не є істинними вищими вампірами. Катакани розумні, а тому їх можна зарахувати до вампірів перехідної стадії.

Безглузда форма сліпого кажана є для катаканів (і для екїмм) природною. Ці монстри виглядають як величезні 2,5 метрові нетопирі сіро-лілового кольору різного ступеня

інтенсивності і темноти відтінків. Вони мають довгі вуса і бороду, загострені вуха, а також довгі кігті, які ростуть все життя, і зуби, які мають тенденцію жовтіти, затупляться і не виростають знову в разі втрати. Катакани воліють запасатися їжею, яка довгі роки можуть перетравлюватися в їхніх шлунках, або висмоктують всю кров до сотанньої краплини з здобичі на декілька годин. У цього виду дуже сильні ноги, які дозволяють їм стрибати на великі відстані або швидко переміщатися, не даючи противнику вигадати час для удару. Деякі особини мають слабкість до блискучих коштовностей і крові п'яниць, а ті троє нещасних явно не водичку пили біля пабу.

Крім вражаючій швидкості і величезної фізичної сили, катакани мають телепатичні здібності, не бояться сонячного світла, хоча і вважають за краще полювати вночі, і можуть ставати невидимими. Як і багато вампірів, катакани мають пришвидшену регенерацією і швидко заліковують будь-які отримані рани. Вони зустрічаються рідко, але становлять велику небезпеку навіть для досвідчених відьмаків.

Вбивця мав підготуватись до бою, оскільки був знесилений після попередньої пригоди. Біловолосий одразу пішов до Могильника і пояснивши ситуацію, затребував у останнього 585 крон за свої послуги. Вампір – це проблема усього міста і тому у місцевої влади одразу знайшлися гроші. Взявши аванс у 200 крон, Відьмак одразу відправився по інгредієнти. Назбиравши всі необхідні рослини та створивши зілля та бомби він вже був готовий відправлятися, але згадав про слабкість вампіра до коштовного і пішов до Вівальді. У лихваря він взяв рубін на умові, що за кожен день користування активом він має повернути Гному 10 крон, але більше місць, де взяти коштовність не було, тож Біловолосий погодився на такі умови. Але пройдисвіт гном, затребував цільове призначення діаманту і дізнавшись всі подробиці змусив Відьмака сплатити 300 крон одразу, адже все буває, і немає ніякої впевненості, що Відьмак повернеться живим, а разом з ним і коштовний камінчик, а у разі повернення гном обіцяв віддати всю суму. Але у Відьмака не було грошей, і щоб отримати ще 100 крон він звернувся до доплера, хах, пройдисвіт, що переплюне, ще й гнома, може стати ельфом, тролем, медведем, або чарівною красунею. Так і заробляють свої статки. Але цього він знав, адже рік тому витягнув його з лап агресивної нареченої, дочки мера міста. Оскільки Допплер, маючи бажання заволодіти нею, приспав і зв'язав її нареченого і перетворившись на нього оженився на Маргареті та провів з нею першу, «найкращу в її житті», за словами Турдля, ніч. Ото було здивування красуні, коли вона засинала біля красеня Калеба, а зранку побачила напіврослика з вухами ельфа та величезним носом.

Так про що я... Відьмак взяв у нього в борг 100 крон, але нагадавши йому, про ту ситуацію, вмовив його на 1% денний використання грошей Турдля. Сплативши вищевказану суму Вівальді, Відьмак взяв камінь у користування і відправився по сліду кровопивці.. Рубін червоно-багровий, як кров, вбивця був впевнений, що камінь зачарує упиря і перший буде мати перевагу. Протягом 12 днів блукаючи спочатку темними каналізаціями міста, а потім вийшовши на придвірочок Велену біля Східної частини Новіграду, Відьмак знайшов свіжий слід Вампіра, а саме майже випитий труп мисливця та його собаку, що була розірвана на частини. Бідолага не мав шансів, адже простим луком не вб'єш таке чудовисько, а рана вампіра швидко загоїться. Свіжий кривавий слід вів у хащі Темного лісу на просторі Кривоухових Боліт, де ступає нога тільки найбільш божевільних мешканців країни. Де б ще такий виродок мав своє лігвище. Пішовши по сліду, Відьмак нарешті наткнувся на лігвище чудовиська. Гори кісток, шкіра, що покрилась

мохом, і напівобглодані тіла людей і тварин, що стали жертвами чудовиська, але самого вампіра там не було. Вже була 4 година ранку і скоро мало світати.

Біловолосий знав, що після нічної охоти вампір має повернутись в темне лігвище, адже останній не любить світло сонячних променів. І засівши за найбільшим дубом, вбивця почав медитувати, щоб підготувати дух до майбутнього поєдинку. Під час медитації чуття мисливця збільшуються в декілька разів, він може відчувати кроки білки, що знаходиться за кілометр від нього, тож наближення кровопивці точно почує. Просидівши ще пів години, вбивця почув шорхіт біля лігвища. Це було воно. Тварисько, все в крові, з набитим пузом на розпухлими щоками, крила в нього не літали вже давно, адже проти такого жиртреста вони виглядали, як у метелика. Борода була у катакана до колін, що свідчило про зрілий вік вампіра, в якому вони максимально небезпечні. Та то був не перший і не останній Кровопивця на рахунку мисливця. Випивши еліксири та підготувавшись до швидкісного випадку, Відьмак кинув рубін позаду чудовиська. Останнє звернуло увагу на камінь, і почало щось прибуркувати. Підійшовши ближче воно почало вдивлятися у камінь і немов застило. Це був ідеальний момент приготувавшись до фатального випадку Відьмак підстрибнув і замахнувся мечем прямо по шиї вампіра, ловлячи момент. Але рубін був настільки великий, що останній побачив відображення вбивці в камені і встиг ухилитись від удару але не увесь. Відьмак відтяв йому праву руку і вампір кинувся навітки. Жирна свинота тікає він мисливця, який під дією відварів бігає немов скаковий жеребець. Смішно... Вже через 10 секунд Вампір лежав на підлозі біля річки і повз до води в надії втекти від смерті. Одним ударом Біловолосий відтяв йому обидві ноги. Кровопивця в конвульсіях сподівався на порятунок, але останній стилет прямо в серце не залишив йому ні єдиного шансу.

Забравши нагороду в 600 крон в старости, що був безперечно вдячний мисливцю за його доброту, Відьмак повертався до міста, а на крюку в нього висів ще один трофей. Отримавши свої 180- крон у Вівальді, та віддавши 112 крон доплеру, біловолосий мав близько 1000 крон і відправився на пошуки наступного замовлення. Таке воно – відьмаче життя.

